

Bakai Boglárka, ÁOK VI. évf.
SZTE ÁOK, Pszichiátriai Klinika

Terápiás válasz potenciális markere: a spontán beszéd lingvisztikai paraméterei Alzheimer-kór farmakoterápiája során

Bevezetés: A kognitív deficittel járó Alzheimer-kór (AK) diagnosztikájában a nyelvi funkciók vizsgálata meghatározó szerepet játszik. A spontán beszéd lingvisztikai paraméterei már a prodróma és az enyhe stádiumú AK-ban is kórjelzőek lehetnek. Felvetődik a kérdés, a korai felismerésre alkalmas diagnosztikai módszer, - az S-GAP teszt - az enyhe stádiumú AK-ban indikálható kolinészteráz-gátló hatékonyságát képes-e kimutatni, lehet-e potenciális markere a terápiás válasznak.

Módszerek: Pilot vizsgálatunkban 10 enyhe stádiumú AK páciens vett részt. A pácienseket kolinészterázgátló (donepezil) kezelés előtt, valamint 3 és 6 hónapos gyógyszeresedést követően vizsgáltuk. Kognitív funkcióinak mérésére a Mini Mentál tesztet (MMT), Óratesztet (ORT) és az Alzheimer's Disease Assessment Scale Kognitív skálát (ADAS-Cog) alkalmaztuk. A lingvisztikai elemzés során a betegek hanganyag formájában rögzített spontán beszédét egy automatizált beszédfelismerő szoftver segítségével analizáltuk.

Eredmények: A résztvevők átlagéletkora 76 ± 4 év volt. Férfi:nő arány: 3:7, iskolázottságuk pedig 11 ± 3 évnél adódott. 3 hónapos gyógyszeresedést követően a lingvisztikai paraméterek közül a beszédtempónál és az artikulációs tempónál javuló tendencia volt megfigyelhető, továbbá a jelidőhöz viszonyított szünetek száma szignifikáns különbséget mutatott ki ($p=0,035$). 6 hónapos donepezil kezelést követően stagnáló tendenciát véltünk felfedezni.

Megbeszélés: Az AK progressziólassító terápiájára bekövetkező választ a spontán beszéd rövid idő alatt elvégezhető lingvisztikai vizsgálata a kezelés kezdetén az időigényes standard pszichometriai tesztekhez képest érzékenyebben jelzi. Hosszabb kezelési periódus esetében az enyhe stádiumú demencia stabilizációját a rutinszerűen alkalmazott kognitív tesztekhez hasonlóan képes kimutatni. Az S-GAP teszt a kognitív funkciót javító farmakon hatékonyság megítélésének gyorsan kivitelezhető módszere, melyet nemcsak a rutin klinikai munka során, hanem a gyógyszerfejlesztések folyamatában is hasznosítani lehet.

Témavezetők: Dr. Pákáski Magdolna tudományos főmunkatárs,
Dr. Kálmán János egyetemi tanár
